

Istungidokument

B9-0365/2020

18.11.2020

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

vastavalt kodukorra artikli 112 lõigetele 2 ja 3 ning lõike 4 punktile c

komisjoni määruse eelnõu kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH)) XVII lisa seoses pliidi sisaldava laskemoonaga märgaladel või nende ümbruses (D064660/06 – 2020/2771(RPS))

Marco Dreosto, Silvia Sardone, Simona Baldassarre, Catherine Griset, Laura Huhtasaari, Danilo Oscar Lancini, Sylvia Limmer, Joëlle Mélin, Luisa Regimenti, Markus Buchheit, Marco Campomenosi, Roman Haider, Herve Juvin, Jean-Lin Lacapelle, Gilles Lebreton, Thierry Mariani, Georg Mayer, Jérôme Rivière, André Rougé, Harald Vilimsky, Marco Zanni fraktsiooni ID nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon komisjoni määruse eelnõu kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH)) XVII lisa seoses pliidi sisaldava laskemoonaga märgaladel või nende ümbruses (D064660/06 – 2020/2771(RPS))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni määruse eelnõu, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH)) XVII lisa seoses pliidi sisaldava laskemoonaga märgaladel või nende ümbruses (D064660/06),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ¹ (kemikaalimäärus REACH), eriti selle artikli 68 lõiget 1,
- võttes arvesse kemikaalimääruse REACH artiklis 133 osutatud komitee 3. septembri 2020. aasta arvamust,
- võttes arvesse nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsuse 1999/468/EÜ (millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused)² artikli 5a lõike 3 punkti b,
- võttes arvesse kodukorra artikli 112 lõikeid 2 ja 3 ning lõike 4 punkti c,

Piirangu kohaldamisala

- A. arvestades, et komisjon palus Euroopa Kemikaaliametilt (ECHA) arvamust seoses Aafrika ja Euraasia rändveelindude kaitse kokkuleppega, milles nõutakse, et lepinguosalisel lõpetaksid järk-järgult ja võimalikult kiiresti pliidi sisaldava laskemoona kasutamise märgaladel küttemiseks; arvestades, et 23 liikmesriigil on juba olemas õigusaktid pliidi sisaldava laskemoona kasutamise kohta märgaladel ja teistel liikmesriikidel puudub vajalik infrastruktuur selliste õigusaktide rakendamiseks; kuigi komisjoni määruse eelnõus ei tehta vahet ulukiliikidel ega laskmise otstarvetel ning selle asemel laiendatakse oluliselt piirangu kohaldamisala ja lisatakse uusi elemente, mida ECHA arvamuses³ piisavalt ei käsitletud;

¹ ELT L 396, 30.12.2006, lk 1.

² EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

³ Riskihindamise komitee (RAC) 9. märtsi 2018. aasta arvamus ja ECHA sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee (SEAC) 14. juuni 2018. aasta arvamus XV lisa kohase toimiku kohta, milles tehakse ettepanek piirata pliidi kasutamist laskemoonas, <https://echa.europa.eu/documents/10162/07e05943-ee0a-20e1-2946-9c656499c8f8>.

- B. arvestades, et komisjon on seisukohal, et jõustamise parandamiseks – ning kuna täitevasutustel on raske tabada jahimehi tegelikul tulistamisel, – peaks piirang hõlmama ka pliid sisaldava laskemoona omamist märgaladel küttime ajal, olenemata sellest, kas seda laskemoona märgalal tegelikult kasutatakse või mitte; arvestades, et kuna paljud jahimehed või laskesportlased peavad laskmas käies paratamatult märgalasid ületama, laiendatakse keeldu tegelikult märgaladelt kaugemale, põhjendades seda üksnes jõustatavusega; arvestades, et jõustamise lihtsusega ei tohiks põhjendada ebaproportsionaalset piirangut, mis piirab liidu kodanike põhiõigusi;

Märgalade määratlus

- C. arvestades, et märgalade määratlus on peamine tegur kavandatud piirangu jõustatavuse kindlaksmääramisel ning piirangu ulatus ei tohiks olla mitmeti mõistetav ega riskitaseme suhtes ebaproportsionaalne; arvestades, et rahvusvahelise tähtsusega märgalade konventsioonis (Ramsari konventsioon) kasutatav märgalade määratlus hõlmab kõiki veealaseid, olenemata nende suurusest, nii alalisi kui ka ajutisi, looduslikke kui ka tehislikke, soid, madalsoid ja turbarabasisid, mistõttu on see liiga lai ja mitmetähenduslik, et kehtestada selle alusel pliid sisaldava laskemoona piirangud, kuna laskjal on võimatu selliseid veealaseid kindlalt tuvastada, kui ta liigub tundmatul maastikul, või kui vesi ei ole nähtav või alaline, või turbarabades jne;
- D. arvestades, et 23 liikmesriigil on juba olemas õigusaktid pliid sisaldava laskemoona kasutamise kohta märgaladel ja ükski neist ei kohalda täielikult Ramsari konventsiooni märgalade määratlust, sest selle jõustamine ja järgimine oleks keerukas; arvestades, et ECHA ei soovitanud Ramsari konventsiooni märgalade määratlust täielikult kohaldada, kuna selle kohaldamine REACH-määruse alusel muutuks liiga keeruliseks; arvestades, et komisjon teeb ilma piisava põhjenduseta ettepaneku kasutada piirangu kehtestamiseks Ramsari konventsiooni märgalade määratlust, mis tekitab laskjatele õiguskindlustust ja muudab piirangu jõustamise keerulisemaks, lisaks tähendaks see paljudes olukordades piirangu asemel *de facto* keeldu;

Puhvertsoonid väljaspool märgalasid

- E. arvestades, et puhvertsoone, kus tulistamine on täielikult keelatud, kasutatakse ainult väga vähestes liikmesriikides selgelt määratletud märgaladel konkreetsetes piirides; arvestades, et ECHA ei soovitanud oma arvamusel puhvertsoone, leides, et piisab sellest, kui piirata pliid sisaldava laskemoona kasutamist juhtudel, kus kasutatud laskemoon maanduks märgalal; seetõttu ei hinnanud ECHA sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee puhvertsoonide sotsiaal-majanduslikku mõju ega proportsionaalsust;
- F. arvestades, et komisjon lisas oma määruse eelnõusse ilma mingite tõenditeta 400-meetrise puhvertsooni, mis muudeti hiljem jõustamise parandamiseks 100-meetriseks puhvertsooniks; arvestades, et laskjal on võimatu kindlaks teha puhvertsoone tundmatul maastikul, kus vesi ei ole nähtav või alaline jne, mistõttu piirang on ebaproportsionaalne ja tähendab paljudes olukordades *de facto* keeldu; arvestades, et puhvertsooni kehtestamine tekitab õiguslikku ebakindlust nii laskjatele kui ka õiguskaitseametnikele, samal ajal ulatub see kaugemale ECHA-le antud volitustest hinnata märgaladel pliid sisaldava laskemoona keelustamise mõju;

Välilasketiirud

- G. arvestades, et sportlaskjate ja jahimeeste kasutatavad välilasketiirud paiknevad tavaliselt vee lähedal, kuid neid lasketiire ei ole komisjoni määruse eelnõus piisavalt käsitletud; arvestades, et keskkonnariskide jälgimiseks ja ohjamiseks saab kasutada välilasketiire käsitlevaid keskkonnalube, ning vähemalt ühes liikmesriigis on selline luba seadusega nõutav; arvestades, et komisjoni määruse eelnõus ei jäeta piirangutsoonis asuvaid välilasketiire selle kohaldamisalast välja, mis tekitab segadust seoses sellega, kas laskmise harjutamist lasketiirus tuleks samuti piirata, takistades sel juhul isegi elukutselistel sportlastel ja olümpiasportlastel oma laskespordialal praktiseerida ja konkureerida;
- H. arvestades, et laskmise harjutamisega lasketiirus kaasneb tavaliselt arvukalt laske, nende alade saastumise oht on kontrolli all, samas kui pliid sisaldava laskemoona muude sobivate materjalidega asendamise kulud oleksid ebaproportsionaalselt suured; arvestades, et pliid sisaldava laskemoona asendamine muude materjalidega võib kaasa tuua soovimatuid keskkonnamõjusid, mida tuleks enne pliid sisaldava laskemoona piiramist põhjalikult hinnata; arvestades, et üleminek terast sisaldavale laskemoonale nõuaks paljudes lasketiirudes suuri infrastruktuuri ümberkorraldusi ning sellise muutuse maksumust ei ole sotsiaal-majanduslikus analüüsis hinnatud; arvestades, et piirangu proportsionaalsuse kindlakstegemiseks tuleks enne keelu kehtestamist põhjalikult hinnata, milline sotsiaal-majanduslik mõju on pliid sisaldava laskemoona keelustamisel välilasketiirudele;

Loomade heaolu ja bioloogiline mitmekesisus

- I. arvestades, et alternatiivsetel toodetel on erinev tihedus ja kõvadus, mis vähendab kineetilise energia ülekande tõhusust; arvestades, et see põhjustab mittesurmavaid haavasid või surmavaid perforerivaid haavasid, mille tagajärjel suurenevad loomade kannatused, mis ei sobi kokku jahipidamise kunsti ja tavadega;
- J. arvestades, et algselt leiti, et volfram on keskkonnas liikumatu, mis toetas selle kasutamist laskemoonas alternatiivina pliile; arvestades, et hiljutiste uuringute kohaselt toimub volframi liikumine ja seda on avastatud pinnases ja joogiveeallikates, mis suurendab inimeste kokkupuute ohtu⁴ ja tekitab küsimusi selle mõju kohta bioloogilisele mitmekesisusele; arvestades, et pliid sisaldava laskemoona kasutamine märgaladel moodustab praegu umbes 8-10 % pliid sisaldava laskemoona laskmisest kogu liidus; arvestades, et enamik pliid sisaldavat laskemoona kasutatakse laskespordis ja jahipidamises maismaakeskkonnas ning praegustel varudel on väärtus veel aastaid;
- K. arvestades, et sileraudsed tulirelvad nõuavad, et terasest laskemoonaga kasutataks plastist kaitset, ning seda leidub tegelikult keskkonnas;

Tehnilised probleemid

- L. arvestades, et plii alternatiive kasutavate relvade puhul on tavaline suurem kulumine ja surve, mistõttu võib suureneda laskemoonakulu, väheneda täpsus ja sageda mittesurmavad haavad ning tekkida suuremad kulud omanikule;

⁴ Wasel, O., Freeman, J.L., „Comparative Assessment of Tungsten Toxicity in the Absence or Presence of Other Metals“, Toxics 2018, 6(4), 66.

- M. arvestades, et terasest laskemoon nõuab kulukat ja saastavat tootmisprotsessi, peaaegu eranditult Hiinas; arvestades, et laskemoonatornide kasutamine pliidi sisaldava laskemoona tootmiseks on puhas protsess ja see toimub peamiselt liidus; arvestades, et laskemoona tootmise suutlikkust tuleks pidada strateegiliseks, et säilitada tootmine ja töökohad liidus;

Kulud

- N. arvestades, et REACH-määruse artikli 68 lõike 1 kohaselt tuleb komisjoni otsuses võtta arvesse piirangu sotsiaal-majanduslikku mõju, sealhulgas alternatiivide kättesaadavust; arvestades, et kuigi pliid ja teras sisaldava laskemoona praegused hinnad on taskukohased ja võrreldavad, on vismuti- ja volframipõhised laskemoonapadrunid umbes neli kuni viis korda kallimad kui plii- ja terasepadrunid; arvestades, et komisjoni määruse eelnõus märgitakse, et kavandatava piirangu kulud kannaksid peamiselt jahimehed ning et jahimeeste kulude suurenemine oli mõistlik, kuid selles ei võeta arvesse piirangu tegelikku ulatust ega majanduslikku mõju muule laskmisele kui jahipidamine, ning need tagajärjed võivad sundida laskmisest loobuma; arvestades, et on enam kui üllatav, et ECHA koostatud XV lisa piiranguaruandes tehtud hinnauuring põhineb üksnes Briti tootjate toodetel; arvestades, et selles aruandes ECHA poolt prognoositud terasest laskemoona hinnalangus on ebatõenäoline, sest terasest laskemoona kogus jääb teraseturuga võrreldes tähtsusetuks;
- O. arvestades, et laskesportlased tulistavad harjutamise käigus tavaliselt palju padruneid ning asendusmaterjalidest laskemoona kättesaadavus ja hind mõjutaks eelkõige neid laskesportlasi; arvestades, et terasest laskemoona kasutamine ei ole alati võimalik või teostatav ning see on teatud laskesportialadel võistlemisel isegi keelatud, jättes nende laskesportlased ilma taskukohaste alternatiivideta, kui pliid sisaldava laskemoona kasutamist piiratakse; arvestades, et komisjon ei võta arvesse selliste haavlipüsside asendamise kulusid, mida ei saa terasest laskemoonale sobivaks muuta;
- P. arvestades, et ei ole hinnatud kulusid, mida piirang tekitab laskesportlastele; arvestades, et mõnedes välilasketiirudes on vaja teha muudatusi, et võimaldada laskmist terasest laskemoonaga, mis on ainus taskukohane alternatiiv pliidi sisaldavale laskemoonale, samal ajal võib ka teras muutuda problemaatiliseks selle mõju tõttu pinnasele; arvestades, et kõik need tegurid ja jõustamiskulud liikmesriikides oleks tulnud lisada sotsiaal-majanduslikku analüüsi;

Ülemineku periood

- Q. arvestades, et kuigi komisjoni määruse eelnõus tunnistatakse, et kavandatud piirangu tõttu tuleb teatavaid haavlipüsse muuta, ei võeta selles arvesse, et haavlipüsside kontrollimise infrastruktuur (kontrolliasutused) on olemas ainult 11 Euroopa riigis⁵; arvestades, et on vaja piisavalt pikka ülemineku perioodi, et tootjatel oleks küllalt aega suurendada alternatiivsete tulirelvade tootmisvõimsust, et pliid sisaldava laskemoona varud saaksid müüdnud ja ära kasutatud ning et vajaduse korral jõutaks haavlipüsse muuta, eriti liikmesriikides, kus muudatuste tegemiseks puudub vajalik infrastruktuur;

⁵ Austria, Belgia, Hispaania, Itaalia, Prantsusmaa, Saksamaa, Slovakkia, Soome, Tšehhi Vabariik, Ungari ja Ühendkuningriik.

- R. arvestades, et keskkonnaga seotud põhjustel on terasest laskemoona kasutamine paljudes lasketiirudes keelatud ja üleminekuperiood peaks olema piisavalt pikk, et seda asjaolu arvesse võtta; arvestades, et ECHA pakkus huvirühmade tagasiside põhjal välja 36-kuulise üleminekuperioodi, mida komisjoni määruse eelnõus lühendati 24 kuuni;

Õiguspärasus ja jõustatavus

- S. arvestades, et liidu õigus peaks olema arusaadav ja jõustatav; arvestades, et käesoleval juhul on reaalne võimalus, et sagenevad kohtuvaidlused, mis on seotud nii ettevõtjate raskustega märgalade, sealhulgas puhvertsoonide korrektsel tuvastamisel kui ka selguse puudumisega seoses pliidi sisaldava laskemoona kasutamisega märgaladel ja nende ümbruses; arvestades, et kui eeskirjade kohaldatavus on nii ebamäärane, tekiks seoses keelu kohaldamisalaga väga palju ebakindlaid ja keerulisi olukordi;
- T. arvestades, et komisjoni määruse eelnõu säte, millega keelatakse isegi pliidi sisaldava laskemoona valdamine piirangulal, rikuks süütuse presumptsiooni ja kodanike õigust kaitsele; arvestades, et komisjoni ettepanekus sisalduv tõendamiskohustuse ümberpööramine ei ole kooskõlas õigusriigi põhimõttega, sest võimalik rikkumine peaks tegelikult tähendama keelatud laskemoona kasutamist, mitte oletatavat kasutamist;
- U. arvestades, et ka jahimehed, kes on seni aidanud liikmesriikides vabatahtlikult loodust kaitsta, tunnevad end komisjoni määruse eelnõust ahistatuna ja vääriti süüdistatuna, nii et see ohustab nende koostööd riiklike haldusasutustega looduskeskkonna majandamisel, võõrliikide kontrollimisel ja muudel sellistel tegevustel, mis on paljudes liikmesriikides usaldatud jahimeestele;
- V. arvestades, et kuigi plii tarbimisel ei ole inimestele ohutut taset ja REACH-määruse üks eesmärke on kaitsta inimeste tervist, ei ole ulukiliha tarbimine kusagil liidus keelatud; arvestades, et kuigi laskemoon võib jätta ulukilihasse plii jälgi, eemaldatakse tavaliselt laskemoonaga saastatud lihaosa ja seda ei tarbita, mis muudab ohu inimeste tervisele minimaalseks;
1. on vastu komisjoni määruse eelnõu vastuvõtmisele;
 2. on seisukohal, et komisjoni määruse eelnõu ületab kemikaalimääruses REACH sätestatud rakendamise volitusi;
 3. on seisukohal, et komisjoni määruse eelnõu ei ole kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega;
 4. palub komisjonil oma määruse eelnõu tagasi võtta ja esitada viivitamata uue eelnõu;
 5. on seisukohal, et iga uus piirang peaks olema praktiline ja proportsionaalne, jätma välja lasketiirud, mille puhul võimalikud ohud on juba ohjatud, ning sisaldama märgalade selget ja üheselt mõistetavat määratlust, kus kohaldamisala piirdub alaliste veekogudega, et tagada õiguskindlus ja jõustatavus;
 6. on seisukohal, et iga uue piiranguga peab kaasnema uus riskihindamine ja põhjalik sotsiaal-majanduslik analüüs, võttes arvesse kavandatud piirangu täielikku ulatust, et

teha kindlaks meetme proportsionaalsus;

7. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.